Nr 2931 F

28
4/6 -
1942

04.06.42

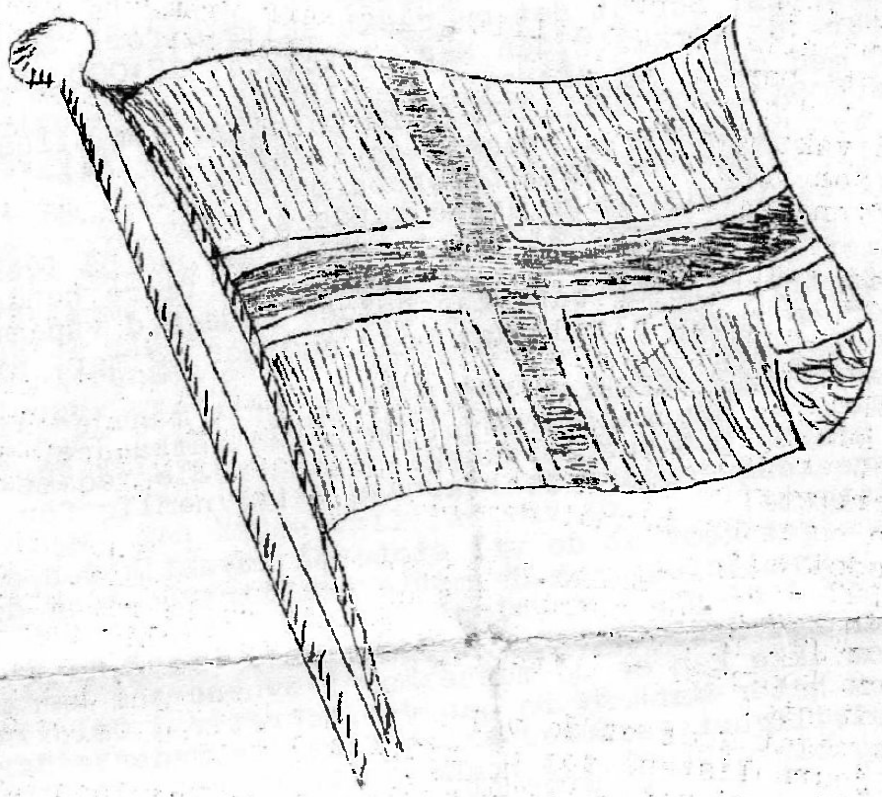

NORGE

Norsk

Nr. 28 Torsdag, den 4. juni 1942. 2. årg.

"En prosent Jøssinger."

Ja, så stor prosent jøssinger finnes det fremdeles i det norske folk, fortalte Quisling på møtet i Borre.

Det må bli en underlig tro og tillit til sakens framgang blandt NS-folkene, når selv de minste barn blandt dem med egne ører hører sin store fører og profet lyve slik at det går over enhver grense.

Det har da også vakt den dypeste forstemmelse i vide NS-kretser. Mange er de som nu angrer som hunder på at de gikk inn i NS. De som enda ikke helt har mistet dømmekraften, ser at det nu raskt sklir utfor. Nøkterne folk anslår at NS på lærer- og kirkestriden har mistet ca. 12.000 medlemmer og nu har knappe 25.000 med smått og stort.

"ET SAMLET EUROPA - 400 MILLIONER": Da Quisling kom tilbake fra sin Østfronttur, mottok han nazistene i pressen og forkynte at det ikke kunde være noen tvil om utfallet. Mot "et samlet Europa på 400 mill. mennesker" vilde hverken Sovjet-Russland eller noen andre kunde stå seg.

Dertil er det kun å bemerke at noget samlet Europa på Tysklands side finnes ikke. Derimot er det en samlet befolkning på flere hundre mill. som hater de tyske undertrykkere og bare kan holdes nede med våpenmakt. Og for hver dag som sulten og nøden blandt dem brer seg mer og mer, nærmer også opprøret og sammenbruddet seg.

ARBEIDSSAMBANDET - ET NEDERLAG.: Det er nu gått måneder siden nazistene proklamerte nyordning av advokatsambandet og pressesambandet, men ingen av delene er trått i kraft. Det var en ganske pussig rolle redaktør Rishovd spilte ved den store kongressen i Italia. Han møtte nemlig for en organisasjon som ikke eksisterte!

Nazistene vet meget godt at de vil støte på nøyaktig den samme motstand hos advokatene og journalistene som de møtte hos lærerne - og den fiaskoen har de liten lyst til å gjenta - foreløpig.

KIRKENYTT : Den nye nazistbiskopp i Oslo, Lars Frøyland hører til den klasse mennesker som ikke kan se de mennesker i øynene som han snakker med. Han har en avgud som heter Mammon. Da han var sekretær i Oslo Indremisjon foreslo han ved en leilighet gasjereduksjon for sine medarbeidere, men påleggg for seg selv. Da han ble utnevnt til sogneprest, krevet han utbetalt husleiegodtgjørelse fra den dag han ble utnevnt, mens dette ellers bare utbetales fra tiltredelsesdagen. (Han fortsatte å bo i Oslo Indremisjons hus i Bogstadveien 49 c). De kommunale myndigheter nektet å gjøre noen undtakelse for ham, men han tvang saken gjennom ved hjelp av ekspedisjonssjef i Kirkedepartementet, herr Feyling. Etter ansøkningsfristens utløp meldte han seg som søker til et dosentur i kirkepedagogikk ved Universitetet. De to andre søkere ble av fakultetet erklært som habile søkere, men Frøyland ble erklært ikke habil. Kirkedepartementet utnevnte Frøyland, hvoretter han med en gang søkte om et års utsettelse med å tiltre.- Han har forsøkt å bære kappen på begge skuldre når det gjelder forholdet til nazistene. Da Den Norske Presteforenings styre ble avsatt, ble han oppnevnt som kommisarisk formann, men var overfor sine kolleger særdeles ivrig til å erklære at han ikke var medlem av NS, og i forordningen fikk han med en tilføyelse om at han "ikke hadde anledning til å undslå seg". Det var meningen at han skulde "rehabilitere" seg, og han skrev en erklæring som han vilde ha i Grønlands menighetsblad. Menigheten krevet at han skulde si fra åpent på prekestolen. Det turde han ikke.

Da biskop Berggrav ble avsatt, ble Frøyland av Kirkedepartementet bedt om å fungere som biskop - men undslo seg. Det ble betegnet som det eneste lyse punkt på hans ellers så mørke rulleblad. Men nu har han altså trådt helt over i forredernes rekker.

BISKOP STØRENS AVSKJEDSPREKEN I NIDAROSDOMEN : Kristi Himmelfartsdag holdt biskop Johan Støren sin avskjedpreken i Nidarosdomen hvor han også ble ordinert til prest for 46 år siden. Kirken var fyldt til siste plass av menigheten. Biskopen talte over dagens tekst og sa tilslutt: Hvis folket med Kristus som leder stiller seg til kamp for sannhet og rett, for godhet og renhet, for forsonlighet og fred, har vi grunn til å se lyst på folkets framtid, selv om der er vanskeligheter og trengsler som må gjennomkjempes. Tilslutt minnet han om et ord av Bjørnson:

Til kamp da, e venner for kristendomlivet
I oss og i vaare og videre fram.
Kamp maa det give som Gud er forsvunnen av

LOKALNYTT.

DA QUISLING FØR FRAM SOM EN GAL MANN PÅ STABEKK SKOLE : På Stabekk skole hendte det fredag før pinseaften noget som gir et grelt innblikk av Quislings mentale tilstand. Plutselig kjører en stor flokk statspolitimenn opp og omringer skolen. Lærerne blir samlet i lærerværelset. Plutselig triner Quisling inn i værelset fulgt av Lie ogSchanke. Han holdt en tordentale for lærerne hvori han halvveis på gråten - helt hysterisk - hevder at de har ødelagt hans arbeide i Norge. Etter sin tordentale, peker han på nærmeste lærer og roper: Er De medlem av lærersambandet? - Nei. - Vil De melde Dem inn i sambandet? - Nei. - Arrester ham! -- Så peker han på neste, stiller de samme spørsmål og får de samme svar.- Arrester ham! -- Dette gjentar seg ni ganger, hvorpå føreren "trekker seg seirende tilbake!"

Så langt er det altså kommet med Vidkun min norske. Ikke å undres forresten at hans mentale tilstand nu er i rask utvikling.

Det meddeles gjerne at ytterligere 6 lærere er blitt arrestert på Stabek og at skolen er blitt stengt.

BERNARD ASKVIG ER SNART ALENE IGJEN : Som tidligere meddelt er det stadig flere av politifunksjonærene som melder seg ut av NS. Nu er også fullmektig Vaglum gått ut. Politipresidenten i Oslo og Aker, Bernard Askvig, står snart alene igjen. Han har jo også til og med skrevet politiske artikler og oppfordret til "å komme til fornuft"- det vil si melde seg inn i partiet. Folk som har med ham å gjøre, forteller at han for hver dag blir mer og mer nervøs, og nu er på randen av et sammenbrudd. Hva bragte den mann inn i galskapen? Svaret ligger nær : Han er sykelig grisk etter penger.

Som om penger blir noget verdt for ham !

WILHELMSENS "TAMPA" SENKET UNDERVEIS MELLOM TYSKLAND OG NORGE : Wilhelmsens "Tampa", som gikk i tysk tjeneste er nylig blitt senket underveis mellom Tyskland og Norge. Den hadde full last av kull.

I det hele er fire norske skip senket mellom Tyskland og Norge i den siste tid. To hadde stykkgods og to kull-last.

Antakelig som følge av dette er det nu forbudt å bruke kull og koks i industrien, med undtakelse av skipsbyggerier og enkelt krigsviktige bedrifter.

Ruteflyet som trafikerer ruten på Nord-Norge fløy forleden vill under en kraftig snevær og støtte mot Sandhornet i Steigen. Resultatet var tragisk, de 14 ombordværende passasjerer, som alle var offiserer, omkom.---

5 tyske transportdampere ble senket like nord for Landego i midten av april. Det skal være årsaken til at Vestfjorden og området var stengt en tid.

Fra hurtigruteskipet "Lofoten" ble det den 24. april iaktatt 3 svære transportskip i synkende tilstand på Helgelandskysten. Da skipet kom til ulykkesstedet var sjøen full av vrakgods og lik, deriblandt ca. 700 fra "Org. Todt" som skulde til Bodø for å bygge kassematter. Nå må det hentes ny forsyning.---

Da Brønnøysunds lærere ble sendt nordover var hele byen møtt fram på kaien. Da skipet la fra kaien, trådte presten fram og istemte "Vår Gud han er så fast en borg". Kapteinen som stod på broen slo stopp i maskinen, og blev stående i stram giv akt med luen i hånden og sang med. Han holdt fast på maskintelegrafen og rasende tyskere som stormet broen for å få skipet igang igjen, måtte trekke seg tilbake med uforrettet sak. Først da sangen var slutt slo kapteinen "full fart forover" igjen.---

Torvmøtet i Tønsberg 2. mai med Osmund Thorsnæs som taler var preget av matt stemning. 50 personer var møtt fram.---

Av de fire saker som har vært til behandling ved lagmannsretten i Tønsberg, har de to vært reist mot NS-medlemmer. Den første vil være vel kjent, tiltalte Alf Kemfjord, som var sekretær for NS i Vestfold og dessuten utsett til barneleder i partiets ungdomstjeneste. var tiltalt for sedelighetsforbrytelse mot mindreårige. Han ble kjendt skyldig i utuktig handling overfor barn under 14 år og idømt 1.1/2 års fengsel, videre fradømt statsborgerlige rettigheter i 10 år.- Sak nr. 2 var reist mot Hjørdis Alvilde Istre Hansen, Tønsberg, som var satt under tiltale for tyveri og underslag, bedrageri, falsk forklaring og æreskrenkelse. Fornærmede i saka var tre NS-kvinner, og med et dramatisk moment inngår i saka et tyveri av et skjerf i NS-huset. Saka er som en forstår en skandalehistorie som avslører de mindre hjertelige forhold som preger den politiske underverden i Tønsberg. Gjensidige beskyldninger av groveste art er utvekslet under sakas forberedende stadium. Retten fant ikke å kunde avsi noen dom, men besluttet å la tiltalte mentalundersøkes.

Som allerede bekjent rømte mange russiske fanger fra toget under reisen fra Oslo til Hamar. Mange NS-menn var med i klappjakten på disse, men utbyttet er nok blitt magert. Flere russiske fanger og 9 britiske flyvere er kommet over grensen til Sverige. Under klappjakten i Elverum fikk Hirden utlevert våpen da russerne skulle bringes tilbake "døde eller levende". Hirden så ingen russere, men derimot trodde de å se en som rodde over Glomma - og de skjøt - og de traff. Dessverre viste det seg at det var en ung nordmann de hadde skutt. Det er ikke tatt noen represalier overfor Hirden og NS-folk av denne grunn, det er selvsagt. Begravelsen som fant sted på Elverum kirkegård fikk en enorm deltakelse. Ca. 500 mennesker fulgte den unge mann til hans siste hvilested. Avisene har ikke nevnt noe om episoden - ikke på siste side en gang.---

Kinostreiken i Tønsberg er stadig meget effektiv. Noen avgjørelse i spørsmålet om ansettelse av ny kinobestyrer foreligger ennå ikke, et av kinostyrets medlemmer, undeslageren Sjølund er framdeles fung. kinobestyrer, og nå er det på tale å gjøre stillingen til en bistilling med 200 kr. mnd. i lønn. Arbeidsmengden står vel i forhold til den minimale søkning til kinoen. A propos kinostreik: Det er framdeles så at all tysk film er boykotet. Likeså all propagandafilm. Nationaltheatret er også boykotet.---

Den beryktede redaktør Ingemann Ødegård i Vestfold Presse i Tønsberg har påny gjort seg bemerket, og nå spøker det for hans medlemsskap i det statsbærende parti. Under et besøk på Håndverkeren, gikk han løs på en av kaffegjestene, og affæren endte med at både en angrepne og angriperen ble hentet av politiet og tatt i forhør. Det ble konstatert at redaktøren var overstadig beruset. Saka beror framdeles hos politiet.---

Sekretæren i Borre forsyningsnemd, et NS-kvinnfolk fru Tinlund har gjort seg skyldig i ulovelig kjøp av flesk. Hun hadde fått melding om at det foregikk ulovlig salg hos en mann i bygda og hun tilbød ham å holde tett hvis hun fikk en skinke. Det fikk hun, men det var andre som ikke kunne holde tett. Merkelig nok er hun ikke fjernet fra sin stilling.---

Gjøvik, som fra før har hatt en angiver av værste sort i redaktør Torstein Lange, har nu fått en ny, nemlig gymnasiast Jens Arff.---

Et framtredende medlem av NS i Vestre Toten, kunstmaler Eugen Rygel ble sist lørdag arrestert. Dette skal visstnok stå i forbindelse med et større underslag i Hirdheimen på Raufoss, som ble bestyrt av Rygel. Han har vært den mest dominerende innen Raufoss-partiet. Arrestasjonen har gjort et forstemmende inntrykk i NS-kretser, hvor man ikke lenger klarer å hemmeligholde korrupsjon og svindel som partimedl. gjør seg skyldige i.---

Kontorsjef Kvale-Haugen i Vestre-Toten er arrestert, etter forlangende av ordfører Rognerud. Kvale-Haugen ble for en tid siden avsatt som kontorsjef men etter anmodning fra rikstrygdeverket fortsatte han som trygdekasserer, hvilket Rognerud ikke tålte. Kvale-Haugen var en usedvanlig dyktig mann, og dessuten satt han inne med kunnskaper om korupsjonen bl. den nye tids menn i kommunen, derfor var det om å gjøre å uskadeliggjøre ham.---

Balsmo heter en av den nye tids redaktører. Fjor høst ble han ansatt som redaktør av "Gudbrandsdølen" i Lillehammer. På noen få uker var avisen på konkursens rand. Balsmo måtte slutte. Og han ble overlatt redigeringen av Toten Blad på Lena. Det gikk værre enda med denne avisen, idet den helt har måttet innstille.---

Politifullmektig Anders Lange er arrestert. Han var medlem av NS en tid, og ansatt ved Vestopland politikammer. Han gjorde et misslykket forsøk på å fjerne NS-politimester Lorange og ble flyttet til Trondheim. Lange er arrestert for fyll og bruk av våpen i beruset tilstand hos herr ordfører, NS-medl Rognerud.---

TYSKERNES VIRKSOMHET I NORGE.

TYSKERNE SETTER SEG UTENFOR GENFERKONVENSJONEN: Helt fra den første dag russiske krigsfanger kom til Norge, har folk kunnet se med hvilken saddisme og brutalitet tyskerne behandler den. Fangene sultes simpelthen langsomt ihjel og sparkes og slås ved enhver anledning. Die deutsche Wehrmacht setter seg derved utenfor Genferkonvensjonen av 27. juli 1929 som alle siviliserte land anerkjenner. I dens artikkel 2 heter det: "De (fangene) skal til enhver tid behandles med humanitet og beskyttes, særlig mot voldshandlinger,

forhånelse og offentlig nyskjerrighet. Represalier like overfor dem er forbudt". I artikkel 11 står det: "Krigsfangenes matrasjon skal både kvantitativt og kvalitativt svare til dem som landets egne depottropper får. Fangene skal ennvidere få utlevert nødvendige redskap for selv å kunne tilberede de tillegg til rasjonen som de skaffer seg. De skal ha tilstrekkelig tilgang på drikkevann. Bruk av tobakk skal være tillatt. Fangene skal kunne benyttes i kjøkkenene. Innskrenkninger i forpleiningen som disiplinærstraff er forbudt".

I artikkel 12 står det bl.a.: "I alle leire skal det opprettes marketenterier hvor fangene kan få kjøpt matvarer og bruksgjenstander til stedets vanlige priser."

Etter forrige krig, da tyske u-båter senket halvparten av vår flåte og mer enn to tusen norske sjøfolk omkom, tok vi titusener av tyske og østeriske barn til oss og sendte det ene tog etter det annet med gratis matvarer til Tyskland. Nå trues vi med strengeste straff hvis vi gir en fange en brød bit. Tyskerne skulle betenke seg på å stille seg slik at vi etter denne krig glemte at også de, tross alt er mennesker.---

Da Terboven holdt fest for 250 mennesker som er knyttet til Deutsches Theater in Oslo for å feire teatrets 1 års jubileum, fikk samtlige i present 2 flasker Gammel Reserve akevitt, 1 fl. Long John whisky, 1 fl. Kloster Likør og 1 fransk likør-flaske. Teatret har også i sin restaurant goder som er forbeholdt byens egne teatre - smørbrød med de fineste kjøtpålegg, vine og spirituosa.

ET MÅLTID SOM BLE AVBRUTT : Like før de syten dødsdømte fra Jæren ble skutt av tyskerne, kom endel av deres pårørende reisende inn til Oslo for om mulig å få hilse på sine kjære og veksle noen ord med dem.

I Røde Kors Klinikk hadde noen av søstrene arrangert et måltid for dem, så de skulle slippe strevet på de overfylte kafeer og restauranter.

Midt under måltidet brøt tyske Gestapo inn i rummet og avbrøt måltidet. Det skulle opptas forhør for å bringe på det rene hvem som stod for bespisningen.

Så dypt ned er tyskerne sunket under nazi-regimet at den slags kan hende. Det er verst for dem selv.

MUSEER OG BIBELIOTEKER SOM LAGERHUS : Etter de britiske angrep på Rostoc og Lübeck, kom det lange tyske veklager over hvilke kulturverdier som gikk tapt. Fra britisk side ble det anført at tyskerne i mange tilfeller hadde brukt gamle historiske bygninger og kirker som lagerplass. At det er så, har vi sett i Norge. I vårmånedene i 1940 ble eksempelvis plassen rundt Uranienborg kirke brukt som parkeringsplass for tyske militærlastebiler. De stod i snesevis inn til kirkemurene. Kunstnernes Hus i Wergelandsveien bruke nu til tysk lager. Dets nærmeste nabo er Wergelandsveiens klinikk og i samme kvartal finnes også det store Miltære Sykehus. Historisk Museum, Nasjonalgalleriets og Aulaen nabo er rekvirert av Org.Todt. Den nye fløyen i Universitetsbiblioteket stables nu full av militære karter.

DEN TYSKE ANLEGGSVIRKSOMHETEN I NORGE BEGYNNER Å SPREKKE : "Mineralølbaugesellschaft", "Nordisk Lettmetall" og alle deres forgreninger har i de siste halvannet år satt igang og drevet en kolossalt omfatende anleggsvirksomhet i Norge. De har igjen vært direkte knyttet til I. G. Farbenindustrie og den tyske stat. De norske fosser skulle utnyttes på bred basis og industriell produksjon framfor alt av aluminium, settes igang.

Nu kommer det rapport fra de forskjellige kanter om at anleggene står i stampe og tildels sykner helt hen. På Sundalsøra er det nesten slutt på virksomheten og i Årdal i Sogn mangler man materiell i en katastrofal grad. Det ser ut som om tyskerne konsentrerer seg om Sauda, for iallfall å få noe ferdig.

Tyskerne skulle naturligvis lære oss nordmenn en hel del også på dette område. De tyske anleggskontorene i Oslo har kontortid fra 8-17. Folk som kjenner til det kan imidlertid fortelle at de aldri noget sted har sett et slikt rot og mangel på effektiv utnyttelse av arbeidstiden som hos tyskerne.

BERLIN - AVIS TRYKKES I NORGE : Da tyskerne kom til Norge begynte de straks å gi ut "Deutsche Zeitung" og "Wacht im Norden". Det var en meget lett oppgave å løse. Man kommanderte simpelthen "Aftenposten" til å greie alt det tekniske, og sendte opp noen journalister. Siden kom også "Deutsche Monatsheft". Nu er det gått et skritt videre. Den mest ansette tyske ukeavis "Das Reich", som i meget er en etterligning av "Times", trykkes nu i Arbeiderbladets trykkeri. Matrisene kommer hver uke med fly til Fornebu. På den måten får man meget fersk Berlin - avis i Oslo. Og så blir det et særdeles.

billig arrangement for tyskerne - innbruddspris - for både papir, sværte og trykking betales i norske kroner.

Et av de mange bevis på hvor total den tyske utplyndring er i Norge.

FRA UTLANDET.

NORGE TAR ET TRINN OPP I VERDENS ANSEELSE : Som meddelt fra London, har president Roosevelt gitt den norske sendemann i Washington rangen av ambassadør. Samtidig ble den norske sendemann i London gitt ambassadørs rang.

Dette er kun hendt en gang tidligere i historien, nemlig med Belgia som et synlig uttrykk for dets store innsats i Verdenskrigen 1914-18.

Det er ellers kun stormaktenes representanter som har ambassadørs rang.

17. MAI I SVERIGE : 17. mai - feiringen over hele Sverige viser hvorledes forståelsen av hvilken kamp Norge fører idag, ikke bare for seg selv, men for hele Nordens idealer, er i stadig sterk stigning. På en mengde steder rundt om i landet ble det arrangert konserter og opptog til ære for dagen. I Uppsala marsjerte et tog på flere tusen studenter gjennom gatene under norske og svenske flagg, i Gøteborg var det kolossal tilsluning til en friluftskonsert.

ERNÆRINGSPOLITIKKEN I TYSKLAND HAR SLÅTT FEIL : En av de mest oppsiktsvekkende hendelser i Tyskland siden Rudolf Hess flyktet til England inntraff for noen dager siden. Landbruksminister Walter Dairé har fått sykepermisjon på ubestemt tid. Dairé er like gammel nazist som Hitler selv og er blitt regnet som en av hovedoppbyggerne av nazismen. I det siste år har man hørt svært lite til ham, han er mer og mer blitt satt til side. Nu er han definitivt skjaltet ut. Hele hans system med "Erbhøfer" er slått feil - den tyske folkeforsyningsplan rakner.

"ILLUSTRIOUS" I TJENESTE IGJEN : Det britiske hangarskip "Illustrious" er som kjent flere ganger blitt senket og tilintetgjort i aksemaktenes kommunikeer. Det faktiske forhold er at skipet ble skadet under kamp i Middelhavet, men gikk til De Forente Stater for egen maskin. Etter endt reparasjon er det nu satt inn i tjenesten igjen og vises i siste Fox-lydfilmavisen i Stockholm.

JUNKER MANGLER RESERVEDELER : Den Norske Automobilfabrikk Kambo pr.Moss har siden krigen i Norge måttet arbeide for tyskerne, og er gått inn som et ledd i Junkers produksjon.

Det viser seg etterhvert som tiden går at det blir stadig vanskligere for tyskerne å skaffe de nødvendige reservedeler. Det hender man må vente i måneder på dem.

Slik tegner Tysklands vei seg stadig tydligere: Utfor stupet!

INTET NORSK SKIP TIL JAPANSK ELLER AKSEMAKTHAVN : Vi husker det flotte tilbud om pengebelønninger og annet godt som ble gitt de norske sjøfolk og skipsførere hvis de bare vilde føre sine skip til en havn kontrollert av Japan eller aksemaktene. Nu er fristen forlengst oversittet og ikke et eneste skip har vist seg i horisonten. En latterlig fiasko. Og det visste jo alle på forhånd at det vilde bli. Ingen norsk sjømann er tilsalgs!

I forrige krig ble vår flåte redusert til det halve ved senking og forlis. Ti år etter hadde vi bygget den opp igjen større og bedre enn noensinne. Denne gang er senkingene langt mindre og mer enn 1.800 norske skip seiler på havene. Verdens mest moderne og hurtigseilende tankflåte er under norsk flagg.

Den bringer over havet over halvparten av oljen og bensinen til flyvere som skal knekke og knuse nazistene. Norge er en stormakt på havet - og den stormakten er fri og i kamp ustanselig.

Norge er større enn noen vet av,
hvert skip under flaggets vift
er på det endeløse øde hav
et stykke Norge i drift!

Dementi: Nazipressen meddelte forleden at høydehopperen Erik Stai var gå inn for aktiv idrett, hvilket er helt løgnaktig.

LEVE KONGEN OG FEDRELANDET.